

MANAGEMENTUL PARTENERIATULUI EDUCATIV ȘCOALĂ-FAMILIE-COMUNITATE ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI PĂRINȚILOR

CALARĂȘ Carolina, dr., conf.univ.

Summary

This article represents a theoretical and practical study which reflects the essence of management educational school-family-community partnership in perspective education parents. The study contains the principles, functions, strategies/ forms, methods, processes for achieving educational partnership management. Time - key management educational partnership approach lies in education agents in triple aspect: social actor, partner education and educational agent.

Produsul și rezultatul unei educații de calitate constă în formarea unor abilități și deprinderi de autoeducație la tânăra generație. Dacă abordăm autoeducația ca deziderat important al educației permanente [7], atunci școala trebuie să fie centrată nu numai pe instruirea elevului, ci și pe formarea competențelor de autoeducație a acestuia, chiar pe dezvoltarea unei culturi de autoeducație a elevilor, începând cu vârsta școlară mică, continuând cu preadolescența, accentul de bază, fiind plasat pe vârsta adolescenței. Aspectul vizat ar trebui să fie în centrul atenției pedagogilor, dar și a familiei, a colaborării elev-școală-familie-comunitate. Parteneriatele sociale, care au ca scop implicarea copilului / adolescentului în variate activități de caritate, de voluntariat, de ocrotire a naturii etc. posedă un caracter evident educativ. În acest sens, parteneriatul educativ școală-familie-comunitate necesită un management deosebit. Acesta va fi axat pe formarea culturii civice, care nu poate exista separat de autoeducație și valorificarea principiului inter- și pluridisciplinarității, adică va include unele aspecte și strategii ale educației familiale și școlare:

legitățile, principiile, metodele și formele consilierii psihopedagogice, a autoeducației morale și, desigur că tehnologia managementului educațional.

Cultura autoeducației poate fi promovată eficient în cazul, când instituția de învățământ, familia și elevul colaborează activ în această direcție. Pentru a edifica și consolida un fundament trainic al autoeducației copilului este necesar să se realizeze educația integrală a acestuia la toate nivelurile procesului de învățământ și în instituțiile/mediile sociale: familie, grădiniță de copii, centre de creație, biblioteci, secție/cluburi sportive, tabere de odihnă etc. Cercetătorii din domeniul științelor educației [1; 2; 3; 4; 5], abordând ideea educației permanente, consideră că la nivel de politică a educației, aceasta devine un principiu de acțiune, care proiectează transformarea calitativă a societății și membrilor ei într-o *cetate educativă* și reprezintă un vector sigur de autoeducație pe parcursul vieții omului.

Conceptul operațional, exprimat metaforic, atât de frumos, conferă responsabilitate pedagogică tuturor instituțiilor sociale, mai cu seamă, familiei și școlii. Plasarea educației dincolo de limitele instruirii școlare necesită de la aceasta eforturi enorme, deoarece școala se ocupă nu numai de educația copiilor, ci și de educația și *enculturația adulților/părinților* [6].

Școala în corelație cu mass-media și alte instituții comunitare (muzee, biblioteci, expoziții, cinematografe etc.) trebuie să devină un centru de enculturație și culturalizare continuă a părinților, dar, pentru aceasta, este necesar de organizat un serviciu psihologic și educațional competent și eficient (câțiva specialiști: 3-4 psihologi, logoped, consilieri educaționali etc.), diriginții să fie remunerați adecvat, iar mass-media să-și restructureze activitatea sa, limitând programele care promovează violența, exploatarea sexuală, conduitele neadecvate, extravagante și reclamele cu caracter imoral, antiuman.

Instituțiile sociale, și ele, necesită o transformare socială radicală și o axare pe favorizarea dezvoltării unei personalități valoroase din punct de vedere moral, intelectual, profesional, tehnologic, civic și psihofizic; să promoveze sistematic și atrăgător valorile autentice/ fundamentale.

În viziunea noastră și a cercetătorilor autohtoni [3; 5; 6], instituția de învățământ trebuie să devină centrul de bază în promovarea culturii autoeducației elevilor și a părinților prin intermediul activizării educației nonformale pentru elevi și a desfășurării unei rețele de *Școli parentale*, care ar funcționa în conformitate cu un plan de acțiuni axat pe un parteneriat educativ, ce ar realiza educația părinților, orientarea acestora spre autoperfecționare și inițierea lor în stimularea autoeducației sale și a copiilor săi.

Literatura de specialitate [2; 7; 8] și experiența pedagogică avansată demonstrează elocvent: *dacă în cadrul familiei este o atmosferă morală de înțelegere și stimă reciprocă, axată pe o conduită responsabilă a părinților, ce se autoperfecționează și servesc drept model moral copiilor, aceștia încep de la o vârstă fragedă să se orienteze spre autoeducație, valorificând cele mai simple elemente de autoformare prin, și, cu ajutorul părinților, bunicilor sau fraților mai mari, care mai apoi, în adolescență și tinerețe se materializează în fapte și comportamente morale demne și oneste.* În contextul dat școala primară realizează un lucru mare de inițiere a copiilor și părinților în procesul de educație și autoeducație care va continua toți anii de studii.

Pe bună dreptate, familia reprezintă o școală în care fiecare membru al familiei este deopotrivă învățător și elev, iar instituția de învățământ este centrul cel mai calificat de realizare a continuității, formării unei personalități apte de integrare socială și promovare a culturii autoeducației. Analiza literaturii consacrate [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8] ne-a permis să conștientizăm un moment-cheie cu privire la

parteneriatul educativ familie-școală-comunitate, care rezidă într-o abordare tridimensională a actorilor sociali implicați în educația elevilor și părinților. Aceștia vor fi percepuți și tratați ca actori sociali, agenți și parteneri educativi. La prima vedere, pare că nu există mari diferențe în statutul acestora, însă sociologia educației [Apud 6] specifică esența lor astfel: *actorul social* este apt de a face schimbări asupra altor subiecți și asupra sa; *agentul educativ* realizează acțiuni concrete de educație asupra subiecților implicați în proces; *partenerul educativ* este implicat în colaborarea respectivă.

Astfel, o instituție socială poate fi considerată valoroasă din punct de vedere educativ atunci când incumbă aceste trei roluri și funcții sociale. Totodată, elevii, părinții și pedagogii urmează același traseu și realizarea celor trei funcții expuse mai sus. Strategiile de colaborare familie-școală-comunitate cuprind un șir de forme, metode și procedee pedagogice care țin de:

- a) **formele/ modalitățile de organizare – desfășurare a parteneriatului educativ**, de tipul întâlnirilor, meselor rotunde, ședințelor de consiliere, excursiilor, conferințelor practice, proiectelor educative de colaborare, lectoratelor de inițiere și familiarizare cu variate probleme; activităților de consiliere, schimb de experiență etc.;
- b) **metodele aplicate în organizarea-desfășurarea parteneriatului educativ** sunt: conversația, explicația, consilierea partenerilor educativi, elaborarea portofoliilor tematice, lectura, comunicări în Power Point, demonstrarea și comentarea filmelor, studiul de caz, analiza și sinteza, interpretarea, metafora, expoziții ale lucrărilor copiilor, familiei etc.

Întrucât, procedeele reprezintă detalii/ operații ale metodelor, acestea, deseori, se schimbă cu locul pe care-l ocupă metodele și/sau se îmbină cu ele și tehnicile aplicate (ansamblul de procedee valorificate în cadrul strategiei pedagogice).

Plecând de la faptul că ne interesează *managementul parteneriatului educativ*, vom realiza unele precizări și delimitări conceptuale, centrate asupra problemei nominalizate în titlul studiului. Evident că managementul parteneriatului educativ își are originea în conceptul de management pedagogic / educațional și presupune (în aspectul nostru) *o activitate de conducere exercitată la diferite niveluri ale parteneriatului școală-familie-comunitate*. Sensul dat necesită o **operaționalizare a funcțiilor managementului parteneriatului educativ**:

- valorificarea eficientă a tuturor resurselor implicate în parteneriatul educativ;
- conducerea realizată de școală, efectuată la nivelul întemeierii și consolidării relațiilor specifice dintre actorii social implicați;
- administrarea calitativă a resurselor umane (părinți, elevi, cadre didactice, diriginți, colaboratori a centrelor de creație, sport, etc.) în direcția colaborării și realizării unor activități cu caracter educativ de comun acord;
- prelucrarea informațiilor parvenite din cadrul colaborării actorilor sociali și utilizarea ei în sporirea activității acestora;
- monitorizarea și evaluarea relațiilor de colaborare, a activităților și a rezultatelor obținute în parteneriatul educativ familie-școală-comunitate în scopul eficientizării acestora.

În baza celor expuse, propunem un program managerial cu caracter educativ de eficientizare a parteneriatului școală-familie-comunitate în perspectiva educației părinților:

- *elaborați un plan de acțiuni pentru școală, liceu, ce ar avea ca scop orientarea și inițierea elevilor în autoeducație;*

- *întocmiți o agendă cu strategii de optimizare a educației în familie, școală, care ar facilita un mediu prietenos pentru autoeducația copilului/elevului;*
- *elaborați direcții de diversificare a cursurilor opționale și activități nonformale pentru părinți, ce țin de autoeducația elevului;*
- *elaborați un set de chestionare cu privire la interesele elevilor și părinților în domeniul aprofundării și lărgirii orizontului cultural;*
- *elaborați chestionare pentru părinți și adolescenți privind cultura educației și autoeducației realizate în familie.*
- *elaborați o fișă cu întrebări care reflectă procesul autoeducației pentru un adolescent și un adult;*
- *elaborați o schemă a interacțiunii actorilor sociali, axată pe principiile educației permanente.*

Momentele elucidate necesită o completare cu respectarea unor principii pe care le-am selectat din pedagogie, managementul educațional și psihologia umanistă; le-am adaptat și dezvoltat în contextul subiectului abordat. Astfel, principiul de la care vom pleca în activitatea de organizare-desfășurare a managementului parteneriatului educativ rezidă în *respectarea drepturilor omului și a copilului*. Apoi ne vom axa pe: *proiectarea scopurilor, obiectivelor, a perspectivelor preconizate; pe îmbinarea optimă și sistemică a eforturilor agenților educativi și monitorizarea permanentă a activității de colaborare.*

În concluzie, putem menționa că recomandările date pot fi dezvoltate și completate de către managerii școlari și membrii familiei, care sunt cointeresați în realizarea unui parteneriat educativ de calitate.

Bibliografie

1. *Barna, A.*, Autoeducație. Probleme teoretice și metodologice, EDP, PA, București, 1995.
2. *Calaraș, C., Gonciar, E.*, Dirigintele – manager al actului educativ, EDP USM, Chișinău, 2009.
3. *Calaraș, C.*, Cultura educației elevului, Ed. Primex-Com SRL, Chișinău, 2010.
4. *Cosmovici, A., Iacob, L.*, Psihologie școlară, Collegium Polirom, Iași, 2008.
5. *Cristea, S.*, Fundamentele științelor educației. Teoria generală a educației, Litera Educațional, Chișinău, 2003.
6. *Cuznețov, Larisa*, Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei, CEP USM, Chișinău, 2008.
7. *Dave, P. (red.)*, Fundamentele educației permanente, EDP, București, 1991.
8. *Jucu, B. Romița*, Managementul clasei de elevi, Polirom, Iași.

EFICIENȚA PERSONALĂ ȘI ACTUALIZAREA DE SINE A CADRULUI DIDACTIC ÎN CONTEXTUL PREVENIRII STĂRII DE *BURNOUT* / SINDROMUL *ARDERII* *EMOȚIONALE*

CUZNEȚOV Larisa, dr. hab., prof. univ.

Summary

This article represents a theoretical and practical study that highlights the correlation: personal self - efficacy updating of teachers - prevention of burnout state. The introduction was made a brief excursus historical content specific and non-specific play patterns status burnout and components of this state, individual symptoms, what is observed in interpersonal relations and the autoorganizational level. Finally, propose strategies / methods, forms and procedures for preventing and overcoming the state of burnout.

Problema *eficienței personale / self-efficacy* se află în atenția cercetătorilor din variate domenii: sociologie, psihologie, pedagogie,